

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

Рег. №/..... г.

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от

ПРОФ. АСЕНА СЕРБЕЗОВА, ДФ - МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ОТНОСНО: Одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за вредното въздействие на химичните вещества и смеси в изпълнение на Решение № 18 на Министерския съвет от 2022 г. и на мярка № 3 от Плана за действие за 2022 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 17 на Министерския съвет от 2022 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗИД на ЗЗВВХВС).

В Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) са въведени мерки за прилагането на Регламент (ЕС) № 98/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества (Регламент (ЕС) № 98/2013).

Със ЗЗВВХВС е въведена забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Определени са контролни правомощия на министъра на здравеопазването във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 98/2013 и по-конкретно чрез контрол върху изпълнението на задълженията на икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества с текста „Закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител е забранено“.

Определен е министърът на вътрешните работи като национална звено за контакт по смисъла на регламента, на което да бъдат докладвани подозрителни трансакции, липси и кражби.

Предвид непрекъснато нарастващата заплаха за сигурността, използването от терористите на нови техники и формули за правене на самоделни взривни устройства, установени от Европейската комисия пропуски в прилагането на Регламент № 98/2013 от страна на държавите членки и във връзка с бомбените нападения, извършени през последните години в редица европейски държави, Регламент (ЕС) № 98/2013 е отменен с Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

С Регламент (ЕС) № 2019/1148 отпада задължението на икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества. Целта е да не се насочва вниманието на терористите към продуктите, които ги съдържат. Регламент (ЕС) № 2019/1148 въвежда нови правила и изисквания към икономическите оператори, в т.ч. и нови изисквания към осъществяваната контролна дейност.

Регламент (ЕС) № 2019/1148 въвежда нови изисквания към контрола върху икономическите оператори и онлайн местата за търговия по въведената забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител чрез проверки на трансакции, документи за самоличност, идентификационни номера за регистрация по ДДС и други идентификационни номера; въведените от тях процедури за откриване на подозрителни трансакции, както и

изискванията при предоставяне на регулирани прекурсори на взривни вещества на други икономически оператори и на професионални потребители.

Броят на проверките и инспекциите трябва да бъдат съобразени с направената оценка на риска, с която се определя кои сектори или икономически оператори да бъдат контролирани и проверявани по-често от други. При тази оценка се отчита:

- кои прекурсори на взривни вещества е вероятно да бъдат предмет на злоупотреба и представляват заплаха за националната сигурност;

- броят на докладваните подозрителни трансакции (както много нисък, така и много голям брой може да сочи конкретната необходимост от инспекция).

В изготвения през 2020 г. от междуведомствена работна група проект на ЗИД на ЗЗВВХВС, с цел да бъдат въведени мерки за прилагане на новия Регламент (ЕС) № 2019/1148, беше предложено контролната дейност да се извършва от Министерство на вътрешните работи. Мотиви за това предложение бяха:

- органите на държавния здравен контрол не притежават необходимата квалификация и компетентност за извършване на оценка на риска с цел последваща инспекционна дейност;

- необходими знания и квалификация в областта на взривните вещества и националната сигурност, вкл. и опазване външните граници на Европейския съюз, притежават органите на Министерство на вътрешните работи;

- в структурите на Министерство на вътрешните работи има обособени звена като „Контрол над общоопасните средства“, „Противодействие на икономическата престъпност“, „Противодействие на престъпления в отраслите на икономиката“, „Борба с организираната престъпност“ и т. н.

Предвид несъгласие от страна на Министерство на вътрешните работи с определените в законопроекта функции по контрол, въпросът е разгледан на оперативно заседание на Министерския съвет (Доклад № 04-00-5/01.02.2021 г.), след което са проведени две срещи на ниво заместник-министри с участието на представители на Министерство на здравеопазването, Министерство на вътрешните работи, Министерство на земеделието, храните и горите, Министерство на икономиката и Агенция „Митници“. Участващите ведомства стигнаха до извода, че трябва да се създаде междуведомствен орган, който да има координационна, аналитична и информационна функция.

На проведените срещи Министерство на здравеопазването поддържа изразената и в доклада към Министерския съвет позиция, че въведените нови изисквания към контрола върху икономическите оператори и онлайн местата за търговия по въведената забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител не са в компетенциите на органите на държавния здравен контрол.

В изпълнение на препоръка на Съвета по европейските въпроси и решение от проведена на ниво заместник-министри поредна работна среща на 16.09.2021 г., законопроектът е преработен. Предвид факта, че необходимата квалификация и компетентност за извършване на контрол на финансови документи и трансакции притежават структурите към Министерство на финансите и това че прекурсори на взривни вещества могат да се съдържат в разнообразни стоки (например пиротехнически средства, изкуствена тор, лакочистители, разтворители, твърдо гориво за туристически печки и парни моделни двигатели и др.), попадащи в компетенцията на различни органи за надзор на пазара, с преработения законопроект е предложено контролната дейност да се извършва от Министерство на вътрешните работи и Министерство на финансите съвместно с органите по надзора на пазара в рамките на тяхната компетентност.

С предложения подход ще се ангажират всички органи, в чиято компетентност попадат различните продукти, които биха могли да съдържат прекурсори на взривни вещества. По този начин ще се осигури ефективно прилагане на Регламент (ЕС) № 2019/1148 и постигане на целите му, а именно – ще се предотврати възможността за незаконното изработване на взривни вещества в домашни условия в отговор на увеличаващата се заплаха, която тероризмът и други сериозни престъпни дейности поставят пред обществената сигурност.

Извършено проучване на опита на другите държавни-членки в областта на националните органи, на които е възложен контрола върху прекурсорите на взривни вещества, показва, че повечето държави-членки са възложили контролни функции по Регламент (ЕС) № 2019/1148 на държавните си структури, отговорни за вътрешния ред и сигурност.

Изготвените материали отново са разгледани на оперативно заседание на Министерския съвет (Доклад № 04-00-5/27.10.2021 г.). Впоследствие е разпространен и доклад от заместник-министър председателя и министър на вътрешните работи по изпълнение на мярката от Плана за действие за 2021 г. На оперативно заседание на Министерския съвет от 8 декември 2021 г. е взето решение законопроектът да бъде изпратен

за междуведомствено съгласуване в спешен порядък като в него бъде посочено, че с наредба ще бъде определен междуведомственият механизъм за изпълнение на контролните функции и мярката е прехвърлена в Плана за действие за 2022 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

С предложението законопроект са въведени мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148. Въвеждане на забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Определени са органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори, онлайн местата за търговия и професионалните потребители по спазване изискванията на регламента, в лицето на Министерство на вътрешните работи и Министерство на финансите и органите по надзора на пазара в рамките на тяхната компетентност.

Въведени са административни наказания за юридическите лица, които нарушават забраната за предоставяне на прекурсори на масовия потребител, или не изпълняват задължението за докладване на подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби.

Със законопроекта е определено национално звено за контакт по смисъла на чл. 9 (3) от регламента, на което икономическите оператори да докладват всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148.

По законопроекта е изготвена предварителна частична оценка на въздействие. Същата е съгласувана от дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет и направените препоръки са отразени.

По проекта на Решение на Министерския съвет не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като със ЗИД на ЗЗВВХВС не се транспонират текстове в националното законодателство, а се осигуряват необходимите условия за прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

Законът за изменение и допълнение на ЗЗВВХВС няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет. В тази връзка е изготвена и приложена финансова обосновка по формата на приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация. Финансовата обосновка е предварително съгласувана с министъра на околната среда и водите.

Проектът на ЗИД на ЗЗВВХВС, заедно с мотивите, е обявен за публично обсъждане на интернет страницата на Министерството на здравеопазването и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед на гореизложеното, на основание на чл. 8, ал. 4, т. 1 от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация, предлагам на Министерския съвет да приеме предложени проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.

Приложения:

1. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
2. Мотиви;
3. Предварителна частична оценка на въздействие;
4. Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет – копие на писмо вх. № 03-08-1541/08.10.2021 г.;
5. Финансова обосновка (само за Министерство на финансите);
6. Съобщение за средствата за масова информация.

ПРОФ. АСЕНА СЕРБЕЗОВА, ДФ

Министър на здравеопазването